

21. Yüzyıl Okul Öncesi Öğretmenleri için Sosyal Medya Araçları: Muhtemel Faydalar

Social Media Tools for 21st Century Preschool Teachers: Possible Benefits

Özgün UYANIK AKTULUN¹, Rıdvan ELMAS²

Geliş Tarihi/Received: 02/08/2019 Kabul Tarihi/Accepted: 17/09/2019 Yayın Tarihi/Published: 15/10/2019

Özet: Günümüzde teknoloji çok hızlı bir şekilde ilerlemektedir. Teknolojik araçların gelişim ve yaygınlaşma hızı önceki dönemlerde yüzyıllar şeklinde meydana gelirken günümüzde bunu on yıllarla hatta yıllarla ifade eder hale gelmek mümkün hale gelmiştir. Bunun en önemli örnekleri olarak sosyal medya araçları verilebilir. Özellikle facebook, twitter, pinterest ve instagram gibi sosyal medya araçlarının inanılmaz bir hızla yaygınlaştığını ve çok kısa sürelerde milyon hatta milyarlarca kullanıcıya ulaştığını söylemek mümkündür. Sosyal medya araçlarının eğitimde etkili kullanımı fayda ve zarar dengesi bağlamında hep tartışılmıştır. Bu çalışmanın amacı yukarıda sayılan ve yaygın olarak kullanılan dört sosyal medya aracının okul öncesinde etkili olarak kullanımı sonucu oluşacak faydaların belirlenmesidir. Bu çalışma bir derleme çalışması olup alan yazındaki konu ile ilgili olarak yapılan çalışmalara yapılan içerik analizi ile bulgulara ulaşılmıştır. Yapılan içerik analizi ile iki farklı temada sonuçlar verilmiştir. Bu temalar okul öncesi öğretmenine ve okul öncesi sınıf ortamına olan bu dört sosyal medya aracının muhtemel faydaları şeklindedir. Bu çalışma kapsamında çalışmanın temel amacı olmadığı için sosyal medya kullanımında yukarıda belirtilen dört aracın oluşturabileceği muhtemel zararlara kısıtlı olarak değinilmiştir. Çalışmanın okul öncesi öğretmenlerine ve öğretmen adaylarına özellikle faydalı olacağı ve bu dört sosyal medya aracının etkili kullanımı için yol göstereceği düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Sosyal medya, Okul öncesi eğitimi, Teknoloji kullanımı, Sosyal medya araçları, Web 2.0

Abstract: Today, technology is advancing very quickly. While the speed of development and dissemination of technological tools occurred in the form of centuries in the previous periods, it has become possible to express this with decades or even years. The most prominent examples of this are social media tools. In particular, it is possible to say that social media tools such as facebook, twitter, Pinterest, and Instagram are spreading at an incredible speed and reaching millions or even billions of users in brief periods. The social media has always been discussed in the context of the balance of benefit and harm. This study aims to determine the benefits of the effective use of the four commonly used social media tools mentioned above. This study is a review, and it has been reached with the content analysis of the studies in the literature. With the content analysis, results were given in three different themes. These themes are likely benefits of these four social media tools to the preschool teacher, and the preschool classroom environment. Within the scope of this study, since the primary purpose of the study is not determining the possible harm caused by these four social media tools, it was mentioned limited. The study is considered to be particularly beneficial to preschool teachers and prospective teachers and will guide the effective use of these four social media tools in preschool educational settings.

Keywords: Social Media, Preschool Education, The Usage of Technology, Social Media Tools, Web 2.0

Önerilen Atıf Bilgisi/To Cite This Article: Uyanık-Aktulun, Ö., & Elmas, R. (2019). 21. Yüzyıl Okul Öncesi Öğretmenleri için Sosyal Medya Araçları: Muhtemel Faydalar, *Temel Eğitim Dergisi*, 1(4), 6-20.

* Bu araştırmanın ön verileri, Vth International Eurasian Educational Research Congress'de, 2-5 Mayıs 2018 tarihinde Antalya'da sözlü bildiri olarak sunulmuştur. Geliştirilerek ve düzenlenerek, makale şimdiki şeklini almıştır.

¹ Dr. Öğretim Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı, Afyonkarahisar, Türkiye, ouyanik@aku.edu.tr

² Dr. Öğretim Üyesi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı, Afyonkarahisar, Türkiye, relmas@aku.edu.tr

1. Giriş

Değişen dünyada “dijital yerliler” (Digital Natives) için artık teknoloji temel ihtiyaç haline gelmiştir ve özellikle internet kullanımı hızla artmaktadır (Prensky, 2001). Gelişen teknoloji ile birlikte bilgisayar, tablet ve cep telefonları gibi teknolojik araçların çok hızlı bir şekilde hayatın içine girmesinin ciddi bir toplumsal ve bireysel etki yarattığı açıktır (Yelland, 2005). Bu gelişim ve değişim süreci, insanlar arasındaki iletişim olanaklarını en üst düzeye taşıyarak bilgiye ulaşma ve paylaşmada, yaş, cinsiyet, sosyoekonomik düzey gibi faktörlere dayalı sınırların kalkmasını sağlamıştır. Hatta kullanıcıların bir kısmı için nomofobi (NO MOBILE PHOBIA) ya da phubbing (Phone - Snub) gibi rahatsızlık verici durumlar şeklinde tanımlanan yeni kavramlar türetilmiştir (Roberts & David, 2016; Yıldırım & Correia, 2015). Nomofobi bireylerin mobil cihazlarına erişemediğinde yaşadığı korku ve endişeyi ifade eder (Gezgin, Şahin & Yıldırım, 2017). Phubbing ise sosyal bir ortamda telefonu ile ilgilenmeyi diğer insanlar ile iletişim kurmaya yeğlemek olarak tanımlanabilir (Chotpitayasonondh & Douglas, 2016). Bilişim teknolojileri ile ilgili olarak yapılan birçok çalışmada özellikle bilgisayar, tablet ve akıllı telefonlar gibi teknolojik araçları yoğun olarak kullanmanın yarattığı birçok sıkıntılı durum tespit edilmiştir. Bunların başında gerginlik, yeme düzensizlikleri, uygunsuz içeriğe ulaşma ihtimali, kişisel güvenliğin tehlikeye girmesi ve akademik başarısızlıklara neden olma sayılabilir (Strasburger, Jordan & Donnerstein, 2010). Bu çalışmalara rağmen insanları internet, tablet, akıllı telefonlar gibi teknolojileri kullanmaktan alıkoymak mümkün değildir. Ayrıca ailelerin anaokullarında teknoloji kullanımının artması gerektiğine yönelik etkileri de bazı çalışmalarda belirtilmiştir (Miller, 2005). Bu sebeple bu tip teknolojilerin kullanılmasının daha etkili ve verimli hale nasıl getirileceği konusuna odaklanılması gerektiği açıktır. Bu tip araçların kullanımını bir avantaja dönüştürmek ve eğitim hedeflerine uyumlu hale getirmek ciddi bir imkân sağlayabilir (Baird & Fisher 2005; Elmas & Geban, 2012).

Bilgisayar, tablet ve cep telefonları gibi yaygın kullanılan teknolojik araçların etkili ve verimli kullanımı ile ilgili önemli kavramlardan biri de teknolojik okuryazarlık kavramıdır. Teknolojik okuryazarlık en genel manada hayatımızı kolaylaştıracak teknolojik araçları etkili kullanma ve bu kullanma durumunun bireysel olarak bize, toplumsal ilişkilerimize ve topluma olan etkilerini anlama şeklinde tanımlanabilir. Teknolojik okuryazarlığın önemli olduğu noktalardan biride sosyal medyadır. Sanal ortamda oluşan yeni iletişim biçiminin merkezinde bireylere kendi profillerini oluşturabilecekleri, paylaşım yapabilecekleri ve iletişim kurabilecekleri fırsatlar sunan sosyal medya araçları yer alır. Sosyal medya araçlarında en çok zaman harcayan gurubunda X kuşağı (Generation X) dediğimiz 35-49 yaş aralığındaki bireylerin olması işi daha da ilginç kılmaktadır (Casey, 2017). Bu noktada okul öncesi dönemdeki çocukların anne babalarının sosyal medyayı aktif kullanan grubun içinde olduğunu varsayabiliriz. Bu sebeple sosyal medya kullanımını okul öncesi eğitiminde de önemli bir fırsata çevrilebilme durumu söz konusudur.

Sosyal medya araçları öncelikle iletişim amaçlı olmakla birlikte son yıllarda iyice yaygınlaşması ve kullanım kolaylığı nedeniyle eğitim etkinliklerinde etkileşim, işbirliği, eleştirel düşünce, bilgi ve kaynak paylaşımı ve aktif katılıma olanak sağlama amaçlı da kullanılabilme potansiyeline sahiptir (Ajjan & Hartshorne, 2008; Selwyn, 2007; Schery & O'Connor, 1992). Alanyazın incelendiğinde, sosyal medya araçlarıyla ilgili çalışmaların (Ahn, 2011; Clarke, 2009; Kert, 2011; Şişman Eren, 2014) ve sosyal medya araçlarının eğitimde kullanılması (Acar & Yenmiş, 2014; Dupin-Bryant, 2012; Kekeç Morkoç & Erdönmez, 2015; Sarsar, Başbay & Başbay, 2015) ile ilgili araştırmaların çoğunlukla ortaokul, lise ve üniversite öğrencileri ile yaygın olarak yapıldığı görülmektedir. Oysaki günümüzde teknolojinin en gelişmiş araçları arasına doğan ve gününün büyük bir bölümünde teknolojik araçları kullanarak büyüyen Z kuşağının yani okul öncesi dönem çocuklarının eğitiminde de teknolojinin ve sosyal medya araçlarının kullanılması önemli avantajlar yaratabilir (Burnett, 2010). Ayrıca yukarıda bahsedilen anne ve babaların yaygın bir şekilde sosyal medyayı kullanması da önemli bir diğer etkidir. Tabi buradan, teknoloji ile çok küçük yaşlarda tanışmak teknolojiyi doğru ve etkili kullanma becerisini kazanmayı garantilemektedir gibi bir çıkarımda bulunmamak gerekir. Okul öncesi dönemde teknolojinin daha çok çocuk aile iletişimini destekleme, çocuğun yaratıcılığını ve hayal gücünü destekleme gibi kullanım şekilleri daha çok teşvik edilmektedir (Miller, 2005). Bu yeni neslin eğitiminde görev alan okul öncesi öğretmenlerinin çağın gereksinimlerine uyum sağlayabilmesi, sosyal medya araçlarını ve işlevlerini tanıması ve sosyal medya araçlarını eğitim süreçleri ile bütünleştirerek etkili bir şekilde kullanabilmesi sahip olması gereken öğretmen özellikleri arasında yer alır (NAEYC, 2010). Bu nedenle çalışmada okul öncesi öğretmenleri tarafından da yaygın olarak kullanıldığı bilinen dört sosyal medya aracı (Facebook, Twitter, Pinterest ve Instagram) ile ilgili yayınlar taranarak bu dört sosyal medya aracının iki farklı temada faydaları belirlenmiştir. Belirlenen temalar bu dört sosyal medya aracının okul öncesi öğretmenine ve okul öncesi sınıf ortamına olan faydaları şeklindedir.

1.1. Sosyal Medya Araçlarının Özellikleri

Bilgisayar ve medya teknolojilerindeki tarihsel gelişmelerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan “yeni medya” (Manovich, 2001) bilgisayarların iletişim kurabilmesini sağlayan internetin oluşumu ile 21 yy. da hızlı bir ilerleme kaydetmiştir. 1989 yılında Tim Berners-Lee tarafından internet üzerinden bilgi akışını sağlamak için “World Wide Web” (Dünyayı Saran Ağ) olarak adlandırılan veya web 1.0 olarak tanımlanan ağın geliştirilmesiyle dünya genelinde bilgisayarların birbirine bağlanması mümkün hale gelmiştir. Web 1.0, insan bilişinin bilgisayar tabanlı bir ağ sistemidir. Bireylerin, özel ve devlet kurumlarının; bilgi vermek ve dosya indirmek amacıyla kullandığı, ancak yorum yapamadığı, dönüt alamadığı, paylaşımda bulunamadığı bir sistem olarak tasarlanmıştır. Daha sonra tek yönlü bilgi akışından bireylerin birbirleri ile etkileşimini, aktif katılımını, kullanıcılar arası işbirliğini, bilgi, dijital içerik ve yorumların paylaşılmasını sağlayan (McLoughlin & Lee 2007; O’Reilly, 2007) bir diğer değişle içeriğin üretilebilmesine olanak tanıyan Web 2.0 teknolojileri geliştirilmiştir. Web 2.0, insan iletişiminin bilgisayar tabanlı bir ağ sistemidir (Elmas & Geban, 2012). Günümüzde ise Web 3.0 yani insan işbirliğini sağlayan teknolojinin oluşturulması ile ilgili çalışmalara devam edilmektedir (Fuchs, 2017). Şu an için web 3.0 teknolojilerinin net bir tanımı yapılmasa da Web 3.0’ın özellikleri üzerinden bir tanıma gitmek mümkündür. Web 3.0 semantik web, yapay zeka, üç boyutlu grafikler, sürekli bir bağlantı kapasitesini yer ve zamandan bağımsız sunma ve aynı içeriğe çoklu uygulamaların ulaşabilmesini destekleme özellikleri bulunan web 2.0’ın bir üst sürümü gibi düşünülebilir (Expert System, 2017). Şu anda birçok araçta sunulan sesli asistan uygulaması bunun bir örneği olabilir. Örneğin araç sürülürken gitmek istenilen müze ve yemek istenilen yemek türü belirtilirse sesli asistan önce bireyi istenilen yemek türünü servis eden en yakın ve kalitesi daha önce hakkında yapılan olumlu yorumlara göre belirlenen güzel bir restorana oradan da gitmek istenilen türe uygun bir müzeye yönlendirebilir (Elmas & Geban, 2012). Daha sınırlı olan Web 2.0 teknolojisinde; ağ günlükleri (Weblogs), oynatıcı ve video yayın abonelikleri (podcast and videocasts), vikiler (wikis), sosyal ağlar (social networks), yer imleri (bookmarks), etiketleme (tagging), resim ve video paylaşımı (photo and video sharing) en çok kullanılan uygulamalar arasında yer alır (Elmas & Geban, 2012; Gross & Leslie, 2008). İnternette birlikte ortaya çıkan sosyal medyanın; katılım, açıklık, karşılıklı konuşma, topluluk oluşturma, bağlantısallık, içerik oluşturma, yeni etkileyenler tabakası oluşturma, hızlı, güncel ve ucuz olması gibi özellikleri; şirketlere, reklamcılara, siyasetçilere, yöneticilere ve eğitimcilere kadar geniş bir kitlede kullanımının yaygınlaşmasını sağlamıştır (Breakenridge, 2009). Dünya genelinde internet kullanımına bağlı olarak sosyal medya araçlarının kullanımı yaygınlaşmakta ve özellikle Facebook, Twitter, Pinterest, Instagram kullanıcılara farklı avantajlar sağlayan ve en çok kullanılan sosyal medya araçları arasında yer almaktadır (Amichai-Hamburger & Vinitzky, 2010).

1994 yılında Mark Zuckerberg tarafından kurulan Facebook, öncelikle Harvard Üniversitesi öğrencileri tarafından kullanılırken bir yıl içerisinde Amerika Birleşik Devletleri’nde üniversite öğrencileri arasında yaygınlaşarak kullanıcı sayısı bir milyona, günümüzde ise dünya genelinde iki milyarın üstünde kullanıcıya ulaşmıştır. Türkiye’de kullanıcı sayısı açısından yüksek bir orana sahip olan Facebook çoğunlukla arkadaşlık kurma, iletişim, hoş vakit geçirme gibi amaçlarla kullanılmakla birlikte eğitim ve öğrenme amaçlı da kullanılır (Rampai, 2013). Twitter, Jack Dorsey tarafından 2006 yılında kurulduktan sonra hızlı bir gelişim göstermiştir. Bireyler, Twitter üzerinden “tweet” (ileti) adı verilen mesajları takipçileriyle paylaşarak, kitlesel ve kişiler arası iletişim kurabilir. Kullanıcıların karşılıklı takiplerinin zorunlu olmaması, ileti uzunluğunun 140 karakter ile sınırlı olması, mobil cihazlar ve bilgisayarlar tarafından destekleniyor olması ve çok hızlı bir şekilde belli bir konuda bir kamuoyu oluşturabilme potansiyeli Twitter’ın yaygınlaşmasını sağlayan temel özellikler arasında yer alır (Boyd, Golder & Lotan, 2010; Chen, 2011). Ben Silberman, Evan Sharp ve Paul Sciarra tarafından 2009 yılında oluşturulan Pinterest İngilizce’deki “pin” ve “interest” kelimelerinden oluşarak Türkçe’de “ilgi alanı iğneleme” gibi bir anlama gelebilir. Bireyler Pinterest’te, tek bir kelime ile dünyanın her yerinden birçok fikre ulaşabilir, ilgi alanlarına uygun pinleri gruplayarak panolar oluşturabilir, istenilen bilgiye daha kolay ulaşabilir, beğenilen resim ya da bağlantıları kayıt ederek daha sonra erişebilir ve kişiye özel panolar oluşturabilir. Bu durum bireyin ortak ilgi alanına sahip olduğu kişilerle çalışabilmesini, iletişime geçebilmesini ve hedef kitleye ulaşabilmesini sağlar. Günümüzde yaklaşık 300 milyonun üzerinde kullanıcısı bulunan Pinterest ile dünyanın her yerinden ilgi duyulan birçok fikre ulaşılabilir. Instagram, fotoğraf ve video paylaşma amacıyla Kevin Systorm ve Mike Krieger tarafından 2010 yılında kurulmuştur. Instagram kullanıcılarının çektiği fotoğraflar üzerinde çeşitli filtreler kullanarak profesyonel fotoğraflar yaratabilmesi ve uygulamanın Facebook, Twitter, Foursquare gibi sosyal ağlarla bütünleşmiş çalışması günümüzde yaklaşık 1 milyarın üzerinde aktif kullanıcıya ulaşmasını sağlamıştır. Kullanıcılar takip etmek istedikleri kişilerin bildirimlerini görebilir, fotoğrafları beğenebilir, yorum yapabilir, daha önce beğendiği gönderileri

tekrar toplu olarak görebilir, çektiği fotoğraflara filtre seçenekleri uygulayıp paylaşabilir, bu fotoğraflara gelen beğeni ile yorumları takip edebilir ve fotoğraflardan hikâyeler oluşturulabilir.

Sosyal medya araçlarının eğitim amaçlı kullanımına yönelik araştırmalar oldukça nadir olmakla birlikte genellikle Facebook'un üniversite ve ortaöğretim eğitim kademelerine ilişkin etkilerine değinilen çalışmalar bulunmaktadır (İşman & Albayrak, 2014; Keleş & Demirel, 2011; Rouis, Limayem & Salehi-sangari, 2011; Li, Atkins & Stanton, 2006). Ancak Facebook okul öncesi eğitim sürecinde de öğretmenler ve anne-babalar tarafından kullanılabilir ve sınıf ortamı, öğretmen ve çocuk açısından farklı yararları olabilir (Swindle, Ward & Whiteside-Mansell, 2018). Twitter'in her zaman ve her yerden erişilebilir olması, kolay içerik oluşturulması, güçlü iletişim ve sosyal destek özelliğine sahip olması eğitim alanında yaygın olarak kullanılmasını sağlayabilir (Boyd ve diğ. 2010; Chen, 2011; Papert, 1998). Pinterest'te, tek bir kelime ile dünyanın her yerinden birçok fikre ulaşabilir olması, kullanıcıların ilgi alanlarına uygun pinleri gruplayarak panolar oluşturması, bağlantıları kayıt ederek daha sonra ulaşabilmesi ve oluşturduğu panoları özelleştirebilmesi eğitimin her kademesinde öğretmenlere, öğrencilere ve anne-babalara yaratıcı ve özgün birçok fikir verebilir. Instagramda kullanıcıların takip etmek istedikleri kişilerin bildirimlerini görebilmesi, fotoğrafları beğenme, yorum yapma, daha önce beğendiği gönderileri tekrar toplu olarak görebilme, çektiği fotoğraflara filtre seçenekleri uygulayıp paylaşabilme, bu fotoğraflara gelen beğeni ile yorumları takip edebilme ve fotoğraflardan hikâyeler oluşturulabilme özellikleri eğitim amaçlı da kullanılabilme potansiyelini artırmaktadır.

1.2. Sosyal Medya Araçlarının Okul Öncesi Eğitimde Kullanılmasına Dayanak Oluşturan Nedenler

Son yüzyıl içerisinde bilgi teknolojilerindeki hızlı gelişmenin ev ortamına yansması; kişisel bilgisayarların artmasına ve çocukların bilgisayar ve internet teknolojisiyle erken dönemden itibaren tanışmasına olanak yarattı. Ancak bu durum 1980'li yıllardan itibaren, medya ve bilgisayar teknolojisinin okul öncesi eğitim programlarında uygunsuz kullanıldığı, çocukları soyutladığı, işbirlikçi çalışmayı engellediği, çocukları geleneksel oyunlardan ve sanattan uzaklaştırdığı, şiddet içeren ve uygunsuz videolara maruz bıraktığı, duruş ve iskelet sorunları oluşturduğu ve öğretmenlerin rolünü azalttığı ile ilgili tartışmalara neden olmuştur (AAP, 2011; AAP, 2009; Armstrong & Casement, 2000). Bu tartışmalara yönelik Subrahmanyam, Kraut, Greenfield ve Gross (2000) internetin artan kullanımının çocuklarda yalnızlık ve depresyon artışlarıyla bağlantılı olabileceğini, en endişe verici şeyin şiddet içeren bilgisayar oyunlarının saldırganlığı artırabileceğine ve acı duygularını azaltabileceğine, çocuğun gerçek hayat ile benzetim arasındaki farkı anlamasının zorlaşabileceğini belirtmiştir. Marshall, Biddle, Gorely, Cameron ve Murdey (2004) medya kullanımının çocuklarda hareketsizliği teşvik ettiğini ve buna bağlı olarak obezite ve yorgunluk hissini arttırdığını tespit etmiştir. Anderson Economos ve Must (2008) dört-onbir yaş arasındaki Amerikan çocuklarının ekran karşısında olma süresinin yüksek olduğunu ve buna bağlı hareketli oyun etkinliklerinde çok az bulduklarını ifade etmiştir. Villani (2001) 1990'lı yıllarda medyanın çocuk ve ergenler üzerindeki etkilerini inceleyen araştırmaları derlediği çalışmasında medyanın çocuk ve ergenlerde şiddetli ve saldırgan davranışları arttırdığını, yüksek riskli davranış bozukluklarına ve cinsel aktivitenin artmasına neden olduğunu gösteren bulguların yer aldığını açıklamıştır. O'Keeffe ve Clarke-Pearson, (2011) ve McBride (2011) ise çocuklar ve ergenlerin sınırlı özenetime sahip ve akran baskısına duyarlı olmaları nedeniyle siber zorbalık, gizlilik sorunları, cinsel içerikli paylaşımlara ulaşma, internet bağımlılığı ve eşzamanlı uyku yoksunluğu gibi olumsuz etkilere maruz kalabildiğini belirtmiştir. Buna bağlı olarak Amerikan Pediatri Derneği (The American Academy of Pediatrics) (2011) iki yaşın altındaki çocukların herhangi bir medya teknolojisine maruz kalmaması gerektiğini ve iki-beş yaş arasındaki çocuklar için ise günde 30 dakikayı geçmemesi gerektiği ile ilgili önerisini açıklamıştır. Burada sorunu yaratanın teknolojinin yanlış kullanılması mıdır yoksa gerçekten sosyal desteğe ihtiyacı olan çocukların mı daha çok teknolojinin yoğun kullanımından kaynaklanan bu sorunlara maruz kalması durumu mudur tam olarak açıklanamamaktadır.

Bilgisayar teknolojileri çocukların gelişmelerine uygun olarak kullanıldığında, öğrenmeyi kolaylaştıran, başarılması zor görevleri başarılı bir şekilde keşfetmelerini ve gerçekleştirmelerini sağlayan önemli bir araçtır (Haugland, 1999). Tekrarın eğitimde önemi açıktır (Elmas, Aydogdu & Saban, 2017) ve tekrarı kolaylaştırması ve sınırsız tekrar etme imkanı sunabilmesi sebebiyle yine bilgisayar teknolojilerinin dil edinimi ile ilgili faydaları alan yazında belirtilmiştir (Roseberry, Hirsh-Pasek & Golinkoff, 2014; Kucirkova, 2014). Öğretmenlere bilgiye erişmek ve bilgiyi paylaşmak için eşsiz fırsatlarda sunmaktadır. Özellikle interaktif medya araçlarının sınıfta çocuklarla ve ailelerle nasıl kullanılacağı ve öğretmen eğitimi ile mesleki gelişime olan katkılarının detaylı olarak açıklandığı kaynaklar mevcuttur (NAEYC, 2012b). Bu nedenle interaktif medya araçlarında yer alan çocuk merkezli,

soyut kavramların somutlaştırılmasına fırsat verecek şekilde tasarlanmış, birden fazla duyuya hitap edebilen ve kavram gelişimine katkı sağlayan uygulamalar çocukların gelişimini destekleyebilir (Wortham, 2006). Burada kullanılan medyanın görsel tasarımı, ses efektleri ve benzeri özellikleri çocuğun dikkatini öğrenme materyaline çekmesi gibi bir avantaj yaratabilirken aynı zamanda dikkat dağınıklığına da neden olabilir. Bu sebeple bunlar arasında bir dengenin olması bu tip medyaların kullanımında önemli bir unsurdur (Radesky, Schumacher & Zuckerman, 2015).

İnternet ortamında yer alan bilgisayar teknolojileri ve yazılımlar okul öncesi eğitim sürecinde etik bir biçimde kullanıldığında çocukların sorun çözme, iletişim, yargılama, kavramlar ve süreçler arasındaki bağlantıların kurulması, boş zamanları değerlendirme, müzik, bilim, yaratıcı drama ve okuma yazmaya hazırlık ile sayı ve işlem becerilerinin gelişmesine katkı sağlayabilir (Kandır ve Orçan, 2010). Çocukların dijital yeterliliklerini artırırken diğer yandan informal öğrenme, kendini ifade etme ve kimlik arayışı gibi eylemleri desteklenir. Medya ağları aracılığıyla benzer ilgilere sahip bireyler birbirlerinden sosyal olarak öğrenebilir ve aktif olarak web tabanlı bilgi kaynaklarına içerik oluşturabilir (Ajjan & Hartshorne, 2008; McLoughlin & Lee, 2007). Bilgisayar teknolojileri çocukların akranlarıyla ve öğretmenle etkileşim içinde olmasını ve işbirliğini artırabilir (Clements, Nastasi & Swaminathan, 1993; Haugland, 2000).

Labbo ve Reinking (2003) 1960'lerden 2002'ye kadar erken çocukluk dönemindeki bilgisayar ve okuryazarlık araştırmalarını inceleyerek; bilgisayar teknolojisinin kompozisyon yazma; bireyselleştirilmiş okuma; sosyal etkileşim ve işbirliği ile dijital metinlerle etkileşim kurma alanlarında çocukları desteklediğini ortaya koymuştur. Subrahmanyam ve diğ. (2000) ise bilgisayar teknolojilerini kullanmanın çocuklarda bilgisayar okuryazarlığını arttırdığını ve üç boyutlu alanda görüntüleri aynı anda ve birden fazla görüntüyü izleyebilecek şekilde okuma ve görme kabiliyetlerini geliştirdiğini açıklamıştır.

Sosyal medya ağları ile çocuklar ve ergenler cinsel yolla bulaşan enfeksiyonlar, stres ve depresyon gibi sağlıkla ilgili bilgilere kolay ve anonim olarak erişebilirler (O'Keeffe & Clarke-Pearson, 2011). Penuel ve diğ. (2009) medya teknolojileri açısından zenginleştirilmiş eğitimin çocukların alfabe bilgisi, fonolojik farkındalık ve temel kavram becerilerini desteklediğini ve buna bağlı olarak akademik başarılarının arttığını tespit etmiştir. Ajjan ve Harsthorne (2008) ise sosyal ağlar gibi araçların öğrenci öğrenmelerini arttırdığını, okul-öğrenci ve öğrenci-öğrenci arasında etkileşim sağladığını, öğrencilerin öğrenme sürecine ilişkin memnuniyetlerini ve katılım isteğini arttırdığını ortaya koymuştur. Bu araştırmaların sonuçlarına benzer olarak MEB (2013a) programında da çocukların eğitim gereksinimlerini karşılayacak teknolojik araç ve uygulamalara eğitim ortamında yer verilmesi ve öğrenme süreçleriyle bütünleşmiş biçimde kullanılması ile yakın çevre olanaklarının eğitim amaçlı kullanılması önerilir.

Albion (2008) öğretmen eğitimi yapan yükseköğretim kurumları ile öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin sınıflarında medya teknolojilerini etkili biçimde kullanma fırsatları olmasının önemli olduğunu ifade etmiştir. Eğitim sürecinde bilgisayar destekli öğretimin; çocukları sürekli etkin kılma, kendi hızında öğrenme fırsatı sağlama, ilgi alanına giren konularla ilgili sorularına yanıt arama, öğretimin niteliğinin yükseltilmesi, sistematik öğretimin sağlanması, çocuğa kendine ait kişisel öğrenme ortamı oluşturması, öğrenilenleri tekrar etme ve küçük birimler halinde öğrenme gibi yararları bulunur (Demirel, 2014). Bu noktada, okul öncesi öğretmenlerinin çocuklar için uygun olan teknolojiyi, programları ve araçları seçebilmesi ve eğitim ortamına entegre edebilmesi ön plana çıkar (NAEYC, 2010).

Günümüzde okul öncesi eğitim ortamlarında bilgisayar, internet, projeksiyon, akıllı tahta gibi teknolojik araçların yer alması önerilir. Bu noktada okul öncesi öğretmenleri ve çocuklar bilgiye ulaşmak için sosyal medya araçlarıyla web sitelerinde sanal geziler yapabilme, ilgi duyulan konu ile ilgili aramalar yapabilme, proje ve aktivite geliştirerek yaratıcı ürünler ortaya çıkarabilme olanağına sahiptir (Can Yaşar, İnal, Uyanık & Kandır, 2012).

Öğretimin ve öğrenmenin dinamik bir süreç olması, okul öncesi öğretmenlerinin sürekli olarak mesleki açıdan bilgilerini güncellemelerini, meslektaşlarıyla iletişim kurmalarını, bilgi ve deneyimlerini birbirleriyle paylaşmalarını da zorunlu kılar (NAEYC, 2010). Bu açıdan öğretmenlerin başarıya ulaşmalarında sahip olmaları gereken kişisel ve mesleki özellikler arasından öğrenmeyi sevme, kişisel gelişimi sağlama, mesleki gelişmeleri izleme, uygulama ve katkı sağlama, öğretimi çeşitlendirme, çocukla ve toplumla iletişim, aile katılımını ve aile ile işbirliğini sağlama, çocuğu araştırmaya yönlendirme, teknolojiyi kullanma gibi özellikler de yine sosyal medya araçlarının eğitimde kullanılmasına dayanak oluşturan nedenler arasında yer alır (MEB, 2017).

Okul öncesi eğitim programı kapsamında yapılması gereken diğer önemli bir aşama ise aile eğitim ve katılım etkinliklerinin yapılmasıdır. Aile eğitimi ve katılımı, okul ve ev arasındaki devamlılığı destekleyerek kazanılan bilgi, beceri ve tutumların kalıcılığını sağlar (MEB, 2013a). Aile eğitim etkinlikleri kapsamında öğretmenler öncelikle yüz yüze olmak koşuluyla ancak anne-babaların çalışma şartları, teknoloji kullanımında aktif olmaları gibi durumlarda göz önüne alındığında sosyal medya aracılığı ile

çocuk sağlığı, çocuk gelişimi, davranış yönetimi, iletişim, beslenme, ruh sağlığı gibi konularda ailelerin bilgi ve becerilerini geliştirmeye yönelik sistemli ve planlı paylaşımlar yapabilirler (Balci, 2017; MEB, 2013b; Özdiç, 2014). Okul öncesi eğitim kapsamında öğretmenler, eğitim sürecini planlama, uygulama, değerlendirme, aile eğitimi ve katılımı çalışmaları kapsamında sosyal medya araçlarını etkin olarak kullanabilir (MEB, 2013a; MEB, 2013b).

1.3. Sosyal Medya Araçlarının Okul Öncesi Eğitimde Kullanılması

Dijital yerlilerin gelişmeye hızla devam eden teknolojiye ve yaşama ayak uydurabilmesi ancak bilgisayar teknolojileri ve web ile zaman ve mekân engellerinin ortadan kaldırıldığı, bilgi hizmetlerine erişimin hızlandırıldığı okullarda ve bu teknolojileri etkin kullanabilen öğretmenler tarafından gerçekleştirilebilir (NAEYC, 2010). Ancak bu süreçte bilgisayar teknolojilerinin geleneksel okul öncesi eğitimi materyallerini desteklemek ve çocuklara zengin ve farklı öğrenme deneyimleri kazandırmak amaçlı kullanılması gerektiği önemlidir (Epstein, 2013). Dijital yerliler bilgisayar teknolojileri ile bilgiyi kendi kendilerine araştırıp bulmaya ve hiç tanımadıkları insanlarla bu bilgiyi paylaşma yeterliliklerine sahiptir. Bu durum eğitim öğretim süreçlerinin farklı bir biçimde yapılmasına neden olmuştur. Prensky (2005) dijital yerlilerin nasıl öğrendiklerini ele aldığı bir çalışmada öğrencilerin; "Okul bana okumayı öğretmedi, ben okumayı oyunlarımdan öğrendim." açıklamasını yaptığını belirtmiştir.

Metin, ses ve görsel içerik gibi çoklu ortam ürünlerinin paylaşımı için kullanılan sosyal medya araçları sosyalleşme, iletişim, profesyonel iş yapma ve gelişmiş öğrenme ortamları yaratmak için de kullanılır (Ellison, Steinfield & Lampe, 2007; O’Keeffe & Clarke-Pearson, 2011). Özellikle her yaş grubundan bireye hitap etmesi, kolay ve ücretsiz olarak ulaşılabilir olması, esnek bir öğrenme ortamıyla birlikte öğretim ve değerlendirme süreçlerinde farklı uygulamalarla kullanılabilmesi (Jones, Blackey, Fitzgibbon, & Chew 2010) işbirliğine dayalı çalışmayı sağlaması, bilgiye erişimi kolaylaştırması, sosyal etkileşimi ve geribildirimini kolay hale getirmesi (McLoughlin & Lee, 2007) gibi özellikler sosyal medya araçlarının eğitimde kullanımının yaygınlaşmasını sağlamıştır. Stansbury (2011) sosyal medya araçlarının eğitim sürecinde; gerçek dünya uygulamalarını öğretimle bütünleştirme, diğer öğretmenlerle bağlantı kurma, kültürler arası iletişim ve yabancı dil öğrenme, uzaktan öğrenme, ailelerle iletişim kurma, öğrenciler ve anne-babalarla ders ödevlerini/duyuruları paylaşma, sosyal yardım toplulukları oluşturma, kişisel ve mesleki gelişim amaçlarıyla kullanıldığını vurgular.

Ayrıca, sosyal medya araçlarının davranışçı, bilişsel, yapılandırıcı ve sosyal yapılandırıcı öğrenme kuramlarıyla bütünleştirilebilmesi eğitim sürecinde etkin olarak kullanılmasına neden olur (Ferdig, 2007; Selwyn, 2007). Bilgisayar teknolojisi ve internetle destekli eğitim, öğretmen-çocuk etkileşimini artırarak ve eğitim ortamında ses, yazı ve görüntüyü bir araya getirerek alternatif bir öğrenme-öğretme süreci oluşturur (Yanpar Yelken, 2015). Son yıllarda sosyal medya araçları ile desteklenen öğrenme ortamlarında derse uyumun kolaylaştığı, öğrenci-öğrenci ve öğrenci-öğretmen arasındaki etkileşimin arttığı, öğrencilerin akademik başarılarında artış olduğu belirtilmiştir (Hung & Yuen, 2010; Demirel, 2012; Özmen, 2012; Barış & Tosun, 2013; Menteşe, 2013). Ayrıca sosyal medya araçları kullanıcılara sağladığı eğitsel olanaklar nedeniyle öğrencilerin yanı sıra, öğretmenlere mesleki gelişimleri ve aile eğitimleri açısından katkı sağlar (Grant, 2008).

Okul öncesi dönemde sosyal medya araçlarının kullanıldığı örnek uygulamalarda Özdiç (2014) tarafından okul öncesi eğitimde, aile katılım çalışmalarında sosyal medyayı kullanarak aileyi eğitime dâhil etmek amaçlanmıştır. Bu çalışmada ailelerden sosyal medya hesapları açmaları istenmiş ve kullanılacak uygulamalara aileler dâhil edilmiştir. Sosyal medya üzerinden sınıfın şartlarına, öğretmenin uygunluğuna ve günlük eğitim akışına uygun olarak paylaşımlar yapılmıştır. Öğretmen bu amaçla o hafta yapılacak etkinliklerle ilgili bilgi paylaşımı yaparak (özellikle hafta sonları), çocukların okula hazır gelmelerini sağlamıştır. Yapılan etkinlikler (Fen, Matematik, Türkçe vb.) sırasında çocukların ve etkinliklerinin fotoğrafları ve videoları çekilerek çocukların okulda bu süreci nasıl geçirdikleri raporlanmıştır. Gün sonunda yapılan çekimler ailelerle paylaşılarak etkinliklerin nasıl yapıldığı hakkında bilgilendirici notlar düşülmüştür. Bunun ardından bu etkinlikler ile ilgili evde ailelerinde çocukları ile pekiştirme çalışmaları yapmaları istenmiş ve önerilen etkinlikler eklenmiştir. Hafta sonu ailelerin çocukları ile yapılabilecekleri etkinlikler ile ilgili bilgi linkleri paylaşılmış, gidecekleri yerler ve yapılabilecek inceleme çalışmaları hakkında yönlendirme yapılmıştır. Bu yönlendirmeler ile çocuğun aile ile birlikte kaliteli zaman geçirmesi amaçlanmıştır. Aylık dergi, kitap, çocuk kitapları önerileri paylaşarak, alternatif öneriler verilmiştir. Çocuklar aileleri ile birlikte video ve fotoğraflar çekerek paylaşmaktadır. Okul ve sınıfta ilgili duyurular yapılmış ailelerin durumların altına yaptığı yorumlarla birbirlerini motive etmeleri sağlanmıştır. Paylaşılan videolarla etkinlikler hakkında ailelerinde çocukla birlikte videoyu izlemesi istenerek sınıf içinde yapılan çalışmalara destek olması sağlanmıştır. Yapılan gezi ve gözlemlerin fotoğraflarının paylaşarak ailelerin

güven anlayışı yükseltilmiş, bilinç düzeyi arttırılmıştır. Paylaşılan bilgiler sayesinde okula çeşitli nedenler ile gelemeyen öğrenciler paylaşılanlardan bilgi alarak evde aileleri ile eğitime devam etmişlerdir. Balcı (2017) ise ailelere ihtiyaç belirleme formunu uygulayarak, ailelerin hangi konularda eğitime ihtiyaç duyduğunu belirlemiştir. Belirlenen beş konu ile ilgili uzmanlarla hazırladığı eğitim videolarını on iki hafta boyunca aileler ile paylaşmış ve eğitim konuları ile ilgili broşürler ile evde yap etkinliklerini videoların ardından yayımlayarak eğitim konularının pekişmesini sağlamıştır. Bununla birlikte eğitim süreci boyunca sosyal medya aracılığı ile haber mektupları, yazışmalar, fotoğraflar ve video paylaşımları yapılmıştır. Ailelerle sosyal medya üzerinden bireysel görüşmeler yapılmıştır.

Yukarıda verilen örneklerde sosyal medya aracılığıyla eğitim amaçlı yapılan paylaşımların öğrenme ve öğretme sürecinde aktif olarak kullanılabilirdiği görülür. Bununla birlikte sosyal medya araçları aile-öğretmen, öğretmen-çocuk arasındaki iletişimi arttırdığından sosyal öğrenmeyi destekler. Sosyal medya ortamında çocuk, öğretmen ve aileler bir yandan dijital yeterliliklerini arttırırken diğer yandan informal öğrenme, kendini ifade etme gibi becerilerini de geliştirebilir (Öztürk & Talas, 2015). Sosyal medya araçlarında yapılan paylaşımlar öğrenme ortamlarının zenginleşmesini, ailelerin etkinlik öncesinde ve sonrasında çocukları ile belirlenen konu, kavram ve beceriler ile ilgili çalışmalar yapmalarını, tartışmalarını, araştırmalarını, paylaşımlarda bulunmalarını sağlayarak öğretimde sürekliliği sağlar. Beğenilen ya da paylaşılan belgeler gruptaki diğer kişiler tarafından takip edilebildiğinden öğrenmede öğretmen, aile ve çocukların işbirlikli olarak çalışmasını ve paylaşımların altına yapılan yorumlar kanıta dayalı tartışma ortamının oluşmasını sağlar. İnternet erişimli telefonlarla paylaşımlara her yerden ulaşılabilmesi mobil öğrenme ortamının oluşmasını da destekler.

2. Yöntem

Bu çalışma bir derleme çalışması olup, yaygın olarak kullanılan Facebook, Twitter, Pinterest ve Instagram sosyal medya araçlarının okul öncesinde eğitim teknolojileri olarak kullanımının muhtemel faydaları alan yazındaki çalışmalardan derlenerek ortaya konmuştur. Ortaya konan bu muhtemel faydalar belirlenirken yapılan doküman incelemesi ve içerik analizleri sırasında muhtemel faydaların iki temel temada rapor edilmesinin gerekliliği ortaya çıkmıştır. Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu ya da olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır. Doküman incelemesi, bir araştırma problemi hakkında belirli zaman dilimi içerisinde üretilen dokümanlar ya da ilgili konuda birden fazla kaynak tarafından ve değişik aralıklarla üretilmiş dokümanların geniş bir zaman dilimine dayalı analizini olanaklı kılmaktadır. İçerik analizinde ise temel amaç, toplanan verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır. İçerik analizinde temelde yapılan işlem, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirmek ve bunları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyerek yorumlamaktır (Yıldırım & Şimşek, 2016). Buna bağlı olarak Facebook, Twitter, Pinterest ve Instagram sosyal medya araçlarının muhtemel faydalarına ilişkin temalar; okul öncesi öğretmeni ve okul öncesi sınıf ortamı olarak belirlenmiştir. Çalışma sonuçları bu iki temada derlenen alan yazındaki çalışmaların sonuçlarından oluşmaktadır. Bu çalışmalara temel veri tabanları olan SSCI, ERIC, ULAKBİM vb. üzerinden sosyal medya araçları ve okul öncesi eğitimi ile ilgili farklı anahtar kelimeler girilerek ulaşılmıştır. Bu çalışmayı destekleyen ve ulaşılabilen tüm araştırmalar yıl sınırlaması olmadan çalışma kapsamına dâhil edilmiştir. Çalışma kapsamında dört sosyal medya aracının faydalarının tespit edilmesi amaçlandığından bu dört sosyal medya araçlarının verimli kullanımı ile ilgili potansiyel faydalara değinilmiştir. Sosyal medya araçlarının kullanımından kaynaklanan dezavantajlar bu çalışmanın kapsamı dışında olmakla beraber zaman zaman bu çalışmalara da sınırlı olarak yer verilmiştir.

3. Bulgular

Bu bölümde eğitimciler tarafından yaygın olarak kullanılan Facebook, Twitter, Pinterest ve Instagram sosyal medya araçlarının okul öncesi eğitimde öğretmen, çocuk ve sınıf ortamı açısından yararları incelenmiştir.

Sosyal Medya Araçlarının Okul Öncesi Öğretmenine Yararları

Sosyal medya araçlarının etkili şekilde kullanılması sonucu okul öncesi öğretmenine olabilecek muhtemel faydaları aşağıda üç ana madde üzerinden açıklanmıştır.

1. Kişisel bir öğrenme ağı oluşturma (Personal Learning Networks): Kişisel öğrenme ağları özellikle sosyal medya araçları kullanarak oluşturulan ve öğretmenlerin hem kişisel gelişim hem de diğer

ihtiyaçlarında onlara destek olabilme potansiyeli bulunan kişisel ağlardır (Richardson & Mancabelli 2011). Kişisel bir öğrenme ağı oluşturma bir öğretmen için en gerekli unsurlardan biridir. Kişisel öğrenme ağları ulaşılabilirliğin kolaylığı bir başka deyişle zaman ve yer kaygısı olmadan okul öncesi öğretmenin gelişimini desteklemesi bakımından çok önemlidir. Bu sayede öğretmenin uygun zamanlarında geçerli ve güvenilir bilgiye ulaşma fırsatı elde edecektir. Bunun ikinci önemli noktası ise sorumluluk boyutuyla ilgilidir. Öğretmenlerin mesleki kariyerlerinin gelişiminde oluşturulan kişisel öğrenme ağları avantajlar sağlar çünkü birçok okulun öğretmeni geliştirmek için bir planı veya programı, zamanı, bütçesi ya da yeterli sayıda uzmanı bulunmamaktadır (Richardson & Mancabelli 2011). Bu sebeple öğretmenler kendi kişisel gelişimlerinin sorumluluğunu almalıdırlar.

Bunun daha açık ifadeleri aşağıdakilerdir:

Öğretmenler aynı ya da farklı alanlardaki meslektaşlarıyla grup oluşturarak, mesleki bilgi, deneyim ve güncel haberleri takip edebilir, birbirlerini haberdar edebilirler, kaynak paylaşımlarında bulunabilir, özel mesajlar yazabilir ve ortak bir konu üzerinde tartışabilmelerine olanak sağlayan gruplara üye olabilir (Carlson & Gadio, 2002).

- Eğitimle ilgili uzman kişi ve kurumların sayfalarını takip ederek alanları ile ilgili, makale okuyabilir, görsel ve işitsel eğitim materyallerine ulaşabilir, yorum yapabilir, soru sorabilir ve geri dönüt alabilirler.

- Dünya çapında meslektaşlarıyla işbirlikçi çalışmalar yapmalarına ve yaratıcılıklarını geliştirmelerine fırsat vererek yaşam boyu öğrenmeleri sürecini destekler (Carlson & Gadio, 2002).

- Eğitim sürecinde aylık plan, günlük eğitim akışı, etkinlik planı ve örnekleri ile ilgili kendisi için yararlı olabilecek dokümantasyonlara ulaşabilir. Öğrenme süreçleri ve yapılabilecek projelerle ilgili görseller, videolar, öyküler, materyal örneklerine ve haber makalelerine ulaşabilirler (Hohman & Weikart, 2000; Mitchell, 2007).

- Kendi meslektaşları ve anne-babalar için kaynak oluşturabilecek yaratıcı fikirlerden pintereste panolar hazırlayabilir ve birbirlerinin panolarını takip ederek yaratıcılıklarını geliştirebilir.

- Kendi ilgi alanlarına yönelik konuları içeren pinterest pano linklerini saklayarak onları sürekli takip edebilir ve fikirlerini yeniden organize edebilirler.

- Öğretmenler bu kişisel ağlar üzerinden yeni iş ve kariyer fırsatları bulabilirler.

2. Okul öncesi öğretmeni aile ile iletişimde sosyal medya araçları etkili olarak kullanılabilir:

- Kendi sınıflarında bulunan çocukların anne-babalarıyla bir grup oluşturabilir, gruba istedikleri kişileri ekleyebilir ve paylaşımları kontrol edebilirler. Çocuklar ve anne- babalar için önemli gördüğü fotoğraf, video, makale, oyun, materyal, yazılım gibi olay ve güncellemeleri profillerinde yayınlayarak ailelerle bilgi ve iletişimde bulunabilirler (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b).

- Çocukların öğrenme sürecinde yaptıkları ve yapacakları çalışmaları paylaşarak sınıf albümlerini kolaylıkla ailelere ulaştırabilir. Anne-babaları günlük eğitim akışıyla ve çocukların gelişimiyle ilgili bilgilendirebilir ve gelecek etkinliklerle ilgili hazırlıkları yapmalarını isteyebilirler. Paylaşım yapılan grubun kapalı/gizli olması video ve fotoğrafları sadece ailelerin görmesine imkân tanır (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b).

- Günlük eğitim akışında yer alan öykü, şiir, tekerleme, bilmece gibi eğitim materyallerini paylaşarak anne ve babalardan çocuklarıyla evde tekrar etmelerini isteyebilir. Bu şekilde anne babaların çocuklarıyla nitelikli zaman geçirmelerini ve eğitimin kalıcı olmasını sağlayabilirler (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b).

- Sosyal medya araçları üzerinden aile katılımı çalışması yapmak isteyen öğretmen eğitsel amaçlarını gerçekleştirmek için grubu istediği şekilde kontrol edebilir. Aynı zamanda herhangi bir konu hakkında anket oluşturarak ailelerden geri bildirim alabilir ve anket sonuçlarını tüm grup üyelerinin görmesine ve yorum yapmasına fırsat verebilir (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b).

- Çeşitli nedenlerden dolayı yüz yüze yapılan aile eğitim programlarına katılmayan ailelerin yada sadece sosyal medya araçları üzerinden verilen eğitimler de paylaşılan eğitimleri ve ilgili videoları uygun oldukları zamanda ve gerektiğinde tekrar tekrar incelemelerini ve izleyebilmesini sağlayabilir (Swindle, Ward, & Whiteside-Mansell, 2018; Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b).

- Görüntülü konuşma özelliği taşıyan sosyal medya araçları zaman ve mekân sorununu ortadan kaldırarak öğretmen ve aileler arasında bireysel ve görüntülü olarak görüşme yapılabilmesini sağlamaktadır (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b).

- Öğretmen eğitim yılı içerisinde aileleri özellikle belirli konularda bilgilendirmek ya da çarpıcı bir ana mesaj vermek amacıyla bu mesajı destekleyen afişleri, broşürleri, bilgilendirici makaleleri, değişik

türdeki gazete ve dergileri grup dosyasına yükleyerek ailelerle kolaylıkla paylaşabilir (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b).

- Öğretmenler tarafından her bir çocuk için ayrı olarak hazırlanan gelişim kayıtları, yaptıkları etkinlikler, gelişim raporları, anekdot kayıtları, kontrol listeleri, bilgi formları gibi belgelerin yer aldığı portfolyolarını sosyal medya araçlarıyla ailelerle özel olarak paylaşarak bilgilerin kalıcı olarak saklanması sağlayabilirler (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; Wilds, 2001).

- Öğretmen ailelerle yapacağı bir etkinlik (alan gezisi, tiyatro, sinema, piknik vb) için duyuru yapabilir, etkinlik takvimi oluşturabilir, bu etkinliğe kimlerin katılıp kimlerin katılmayacağını öğrenebilir, etkinlik hakkında ailelerden aldığı beğeni ve yorumlarla geribildirim sağlayabilir (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b).

- Ailelerin kendi sosyal medya hesapları üzerinden aile katılımı kapsamında yaptıkları etkinlikleri video ya da fotoğraf olarak öğretmenle ya da diğer anne-babalarla paylaşması, öğretmenin çocuk ve anne-baba arasındaki iletişimi gözlemlemesini sağlayabilir (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b)

- Olağan üstü durumlarda hızlı bir iletişim aracı olarak kullanılarak; anne-babaların birbirleri ile ve öğretmenle hızlı bir şekilde haberleşmesi birbirlerine yanıt vermeleri ve yeni sorular yöneltmeleri sağlanabilir (Balcı & Tezel Şahin, 2016; Işıkoğlu Erdoğan, 2015; NAEYC, 2012b)

- Ünlü psikolog ve eğitimcilerin kişisel hesaplarını ya da yazılarını retweet ya da link paylaşımı yaparak anne-babaları bilinçlendirebilir (NAEYC, 2012b).

Öğretmenlerin sesini duyurmaları anlamında sosyal medya kullanımı

- Öğretmenler sorunlarını ve isteklerini sosyal medya üzerinden ilgililer ile paylaşabilirler. Öğretmenlerin bu paylaşımlara olumlu ve hızlı dönüt alma ihtimalleri daha yüksektir.

Sosyal Medya Araçlarının Okul Öncesi Sınıf Ortamına Yararları

Sosyal medya araçlarının etkili şekilde kullanılması sonucu okul öncesi sınıf ortamına olabilecek muhtemel faydaları aşağıda on madde üzerinden açıklanmıştır.

1. Sosyal medya araçları üzerinden yapılan sesli ve görsel paylaşımlar; öğrenme ortamının zenginleşmesini, çocukların öğrenme süreçlerinde motivasyonlarının artmasını, öğrenme sürecinin aktif, yaratıcı olmasını ve akran öğretimi, bireysel öğrenme ve işbirlikli öğrenmeyi teşvik edici olmasını, çocuk-çocuk, öğretmen-çocuk, öğretmen-aile ve çocuk-öğrenme süreci bağının gelişmesini sağlayabilmektedir (Epstein, 2013; Wortham, 2006; Mitchell, 2007).
2. Öğrenme ortamına çocukların dikkatini çeken, birden fazla duyu organına hitap eden uyarıcının entegre edilmesini ve gerçek hayatta her zaman gözlemlenmesi zor olan doğa olayları ile tehlikeli, zor tekrarlanabilen ve pahalı olan deneylerin sınıf ortamına getirilerek tekrar tekrar izlenebilmesini sağlamaktadır (Demirel, 2014; NAEYC, 2012b).
3. Öğretmenler sosyal medyadaki paylaşımlardan yararlanarak sınıf içinde öğrenme merkezlerinde yeni düzenlemeler yapabilir, yeni materyaller tasarlayarak öğrenme süreçlerinde kullanabilir. Sınıfta yer alan kitaplarla ilgili bir pinterestte pano hazırlayarak kütüphane de yer alan kitapları burada pinleyebilir. Zengin görseller aracılığı ile öğrenme süreçlerinin çeşitlenmesini ve çocukların farklı öğrenme deneyimleri elde etmesini sağlayarak eğitim sürecinin dört duvar arasından çıkmasını sağlayabilir (Epstein, 2013; Stansbury, 2011).
4. Öğrenme sürecinde güncel ve hayattan örnekler verilebilmesini, güncel sorun ve problemlerin çözümü üzerinde tartışılabilmesini olanak sağlayabilir (NAEYC, 2012b).
5. Bununla birlikte, öğretmen ya da aileler tarafından yapılan paylaşımın hedef kitleye anında ulaşmasında, yapılan duyuruların hemen görülmesinde ve yayılmasında, geri dönütlerin verilebilmesinde ve sorunların hemen çözülmesinde etkili olabilmektedir (Gülbahar, Kalelioğlu & Madran, 2010).
6. Öğretmen tarafından yapılan paylaşımlarla anne-babaların eğitim etkinliklerinden haberdar olmaları ve eğitim etkinliklerine aktif katılımı gerçekleştirilebilir (Stansbury, 2011).
7. Çocuklar ve eğitim etkinlikleri ile ilgili bir fikir toplu olarak anne-babalar tarafından değerlendirilebilir, geliştirilebilir ve sonuçlandırılabilir.
8. Sınıf dışında anne-baba eğitim ve katılımlarının devam etmesini ve ailelerin bu paylaşımlarla ilgili sorular sorabilmesine ve geri dönütler alabilmesine olanak sağlayabilir.

9. Anne-babalarla birlikte sosyal medyanın yaygın etkisi kullanılarak sosyal sorumluluk projeleri geliştirilerek kendi sınıflarının ve diğer sınıfların eksiklerinin giderilmesi sağlanabilir (Mitchell, 2007).
10. Öğretmen yapmış olduğu daha önceki çalışmaları paylaşarak yeni dönemde birlikte olacağı çocuk ve anne-babalarının okula uyumunu kolaylaştırabilir. Çocukların okuldan uzaklaşmalarını ve devamsızlıklarını engelleyebilir (Dwyer, 1994).

4. Tartışma ve Öneriler

Sanayileşme, küreselleşme ve bilişim teknolojilerindeki gelişmeler toplumların sosyal yapısını değiştirmiş, toplumun dinamik bir organizması olan eğitim sisteminde de kaçınılmaz bir değişimin oluşmasına neden olarak eğitim-öğretim sürecindeki herkesin süreci yeniden gözden geçirmesini gerektirmiştir. Günümüzde öğrenmeyi öğrenme, problem çözme, eleştirel düşünme ile bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanma becerileri, çocuklara kazandırılması gereken en temel kazanımlar arasında yer alır. Bu becerilerin kazandırılması noktasında ise en büyük görev ise öğretmen ve eğitim kurumlarına düşer. Bilgi ve iletişim teknolojisinin yaşamın her alanında yaygınlaşması dijital yerlilerin bu uygulamaları nitelikli olarak kullanabilen özelliklere sahip olarak eğitilmesi gerçeğini ortaya koymaktadır (MEB, 2013a; Wortham, 2006).

Mobil cihazlara uyumlu olarak geliştirilen sosyal medya araçlarıyla paylaşılan içerikler sahip oldukları görsel ve işitsel özellikleri ile öğrenme ortamının zenginleşmesini sağlamaktadır. Bu açıdan bakıldığında tasarım ve site içeriği olarak bazı farklılıkları bulunmakla birlikte fotoğraf ve video paylaşımı yapabilme, yorum yazabilme, hızlı şekilde bilgiye ulaşımı sağlama, dönüt alabilme gibi benzer özelliklerin hepsinde yer aldığı görülür. Sosyal medya araçlarının okul öncesi eğitimde öğretmen, çocuk ve sınıf ortamı açısından yararları değerlendirildiğinde, öğrenme ve öğretme sürecinin planlama aşamasından değerlendirme aşamasına kadar yararı olduğu söylenebilir. Ancak sosyal medya araçlarının okul öncesi eğitim sürecine nasıl dâhil edileceği, öğretmenler tarafından nasıl kullanılacağı ve öğretmenlere, çocuklara ve anne babalara olan etkileri ile ilgili daha derin çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Aynı zamanda okul öncesi öğretmenlerinin sosyal medya araçlarını kullanmaya ilişkin beceri ve tutumlarının incelendiği araştırmalara ve sosyal medya araçlarının öğrenme süreçlerini destekleyici amaçla kullanılmasını geliştirecek eğitim programlarına da alan yazında sınırlı sayıda rastlanılmaktadır.

Uygun, bilinçli ve amaçlı kullanıldığında çocuklara yarar sağlayan teknoloji doğru kullanılmadığında ise çocuklara zarar verebilir. Bu açıdan Akgün (2016), sosyal medya araçlarının olumsuz etkilerini açıkladığı araştırmasında; “bireylerin sosyal paylaşım sitelerinde özel hayatlarının deşifre edilmesi, güvenilir bir ortam olmaması, istenmeyen içeriklerin verdiği rahatsızlıkla beraber, eğitim açısından da sosyal ağlarda amaçsızca tüketilen vakitler, doğruluğundan emin olunmayan bilgilerin emek harcamadan sahiplenilmesi gibi endişeleri” vurgulamıştır. Sosyal medya araçlarının eğitim sürecinde kullanılmasının dezavantajlı taraflarına değinen araştırmalarda “gizlilik ve güvenlik ihlalleri, faydasızlık, yetersizlik, uzun süre pasif bırakma, şiddet, gelişimi engelleme, ahlaki sorunlar, erişim ve maddi kısıtlılık” gibi kriterlere dikkat çekilmiştir (Cordes ve Miller, 2000; Kirschner ve Karpinski, 2010; Rouis ve diğ. 2011). Milli Eğitim Bakanlığı’da Okullarda Sosyal Medyanın Kullanılması konulu genelgesinde; çocuğa ve kişilere ait ses, yazı, fotoğraf ve video kayıtlarının yapılmasının ve farklı dijital ve basılı ortamlarda hukuka aykırı biçimde paylaşılmasının suç olduğunu bu durumların engellenmesi amacıyla gerekli önlemlerin alınacağını bildirmiştir (MEB, Okullarda Sosyal Medyanın Kullanılması Genelge 2017).

Bu sonuçlara dayalı olarak okul öncesi eğitimde sosyal medya araçlarının kullanımı ile ilgili aşağıdaki öneriler verilebilir.

- Teknoloji sürekli olarak gelişim gösterdiğinden Teknoloji Okuryazarlığı okul öncesi öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının eğitim ve mesleki yaşamları sürecinde devamlı gündemde tutulacak konular arasında yer alabilir ve bu konuda üniversitelerin ve bakanlıkların hazırladığı hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim programları ile sürekli desteklenmeleri sağlanabilir.
- Üniversitelerde okul öncesi öğretmen adayı yetiştiren programlarda Temel Bilgi ve İletişim Teknolojileri dersinin içeriğine sosyal medya araçlarının eğitimde etkili ve etik kurallar çerçevesinde kullanılmasıyla ilgili konular eklenebilir.
- Sosyal medya araçlarının okul öncesi eğitimde kullanımına ve etkilerine yönelik daha derinlemesine ve yenilikçi araştırmalar yapılabilir.
- Sosyal Medya araçlarının aile katılımı, eğitimi ve anne-babalar tarafından da eğitim amaçlı kullanılabilmesine yönelik uygulamalı eğitim programlarının hazırlanması ve anne-babaların programlara katılımları önerilir.

Kaynaklar

- AAP (American Academy of Pediatrics). (2009). Policy Statement-Media Violence. *Pediatrics* 124(5): 1495-1503.
- AAP (American Academy of Pediatrics). (2011). Policy Statement— Media Use by Children Younger Than 2 Years. *Pediatrics* 128 (5): 1-7.
- Acar, S. & Yenmiş, A. (2014). Eğitimde sosyal ağların kullanımına ilişkin öğrenci görüşlerini belirlemeye yönelik bir araştırma: Facebook örneği. *Electronic Journal of Vocational Colleges-Bürokon Özel Sayısı*, 55-66.
- Ahn, J. (2011). Digital divides and social network sites: Which students participate in social media? *J. Educational Computing Research*, 45(2), 147-163.
- Ajjan, H. & Hartshorne, R. (2008). Investigating faculty decisions to adopt Web 2.0 technologies: Theory and empirical tests. *Internet and Higher Education*, 11, 71-80.
- Akgün, F. (2016). Öğretmenlerin ve öğretim elemanlarının sosyal ağların eğitimsel açıdan kullanımına ilişkin görüşleri. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 18(1), 75-100.
- Albion, P. R., (2008). Web 2.0 in Teacher Education: Two Imperatives for Action. *Computers in the Schools*, 25(3-4), 181-198.
- Amichai-Hamburger, Y. & Vinitzky, G. (2010). Social network use and personality. *Computers in Human Behavior*, 26(6), 1289-1295.
- Anderson, S. E., Economos, C. D., & Must, A. (2008). Active play and screen time in US children aged 4 to 11 years in relation to sociodemographic and weight status characteristics: A nationally representative cross-sectional analysis. *BMC Public Health*, 8, 366-378.
- Armstrong, A., & Casement, C. (2000). *The child and the machine: How computers put our children's education at risk*. Beltsville, MD: Robins Lane Press.
- Baird, D. E., & Fisher, M. (2005). Neomillennial user experience design strategies: Utilizing social networking media to support "always on" learning styles. *Journal of educational technology systems*, 34(1), 5-32.
- Balcı, A. & Tezel Şahin, F. (2016). Sosyal medyanın aile katılımında kullanılabilirliği üzerine bir inceleme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 24(5), 2309-2322.
- Balcı, A. (2017). *Sosyal medya temelli anne katılım programının anne-çocuk ilişkisine ve anne-öğretmen işbirliği-iletişimine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Barış, M.F. & Tosun, N. (2013). Bir sosyal ağ sitesine e-portfolyonun (Elektronik Gelişim Dosyası) entegre edilerek uygulanması ve sonuçlarının incelenmesi. *Journal of Research in Education and Teaching*, 2(2), 122-129.
- Boyd, D., Golder, S. & Lotan, G. (2010). Tweet Tweet Retweet: Conversational aspects of Retweeting on Twitter. Proceedings of HICSS-43, Kauai, HI, 6 Ocak 2010. [Çevrim içi: https://www.researchgate.net/publication/224123112_Tweet_Tweet_Retweet_Conversational_Aspects_of_Retweeting_on_Twitter] (Erişim Tarihi: 18 Mayıs 2017)
- Breakenridge, D. (2009). *New Media, New Tools, New Audiences*. New Jersey: FT Press.
- Burnett, C. (2010). Technology and literacy in early childhood educational settings: A review of research. *Journal of early childhood literacy*, 10(3), 247-270.
- Can Yaşar, M. İnal, G. Uyanık, Ö. & Kandır, A. (2012). Using technology in pre-school education. *US-China Education Review A*, 4, 375-383.
- Carlson, S. & Gadio, C. T. (2002). Teacher professional development in the use of technology. In W.D.Haddad and A. Draxler (Eds.) *Technologies for Education* (pp.118-133).USA: UNESCO and the Academy for Educational Development
- Casey, S. (2017). 2016 Nielsen Social Media Report. (Erişim Tarihi:18.11.2017).
- Chen, G. M. (2011). Tweet this: A uses and gratifications perspective on how active Twitter use gratifies a need to connect with others. *Computers in Human Behavior*, 27(2), 755-762.
- Chotpitayasunondh, V., & Douglas, K. M. (2016). How "phubbing" becomes the norm: The antecedents and consequences of snubbing via smartphone. *Computers in Human Behavior*, 63, 9-18.

- Clarke, B. H. (2009). Early adolescents' use of social networking sites to maintain friendship and explore identity: Implications for policy. *Policy & Internet*, 1(1), 55-89.
- Clements, D. H., Nastasi, B. K., & Swaminathan, S. (1993). Young children and computers: Crossroads and directions from research. *Young Children*, 48(2), 56-64.
- Cordes, C., & Miller, E. (2000). Fool's gold: A critical look at computers in childhood. College Park, MD: Alliance for Childhood (ERIC Document Reproduction Service No. ED945803).
- Daugherty, L., Dossani, R., Johnson, E. E. & Oğuz, M. (2014). Using early childhood education to bridge the digital divide. [Çevrim içi: <https://www.rand.org/pubs/perspectives/PE119.html>] (Erişim Tarihi: 21.11.2017).
- Demirel, Ö. (2014). *Öğretim ilke ve yöntemleri öğretme sanatı*. Ankara: Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, P. (2012). *Bir sosyal ağ ortamı ile desteklenen fizik dersinin değerlendirilmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Trabzon.
- Dodge, D., Colker, L., & Heroman, C. (2003). *The creative curriculum for preschool*. Washington, DC: Teaching Strategies.
- Dwyer, D. (1994). Apple classrooms of tomorrow: What we've learned. *Educational Leadership*, 51(7), 4-10.
- Ellison, N., Steinfield, C., & Lampe, C. (2007). The benefits of Facebook "friends": Social capital and college student's use of online social network sites. *Journal of Computer Mediated Communication*, 12(4), 1143-1168.
- Elmas, R., & Geban, Ö. (2012). 21. Yüzyıl Öğretmenleri için Web 2.0 Araçları. *International Online Journal of Educational Sciences*, 4(1), 243-254.
- Elmas, R., Aydogdu, B., & Saban, Y. (2017). Using a Review Book to Improve Knowledge Retention. *International Education Studies*, 10(1), 12-23.
- Epstein, A.S. (2013). Using technology appropriately in the preschool classroom. *High Scope Extensions*, 28(1), 1-16.
- Expert System (2017) [Çevrim içi: <http://www.expertsystem.com/web-3-0/>] (Erişim Tarihi: 05.04.2018).
- Ferdig, R. (2007). Examining social software in teacher education. *Journal of Technology and Teacher Education*, 15(1), 5-10.
- Fuchs, C.(2017). *Social media a critical introduction*. London: SAGE Publications
- Gezgin, D. M., Şahin, Y. L., & Yıldırım, S. (2017). Sosyal Ağ Kullanıcıları Arasında Nomofobi Yaygınlığının Çeşitli Faktörler Açısından İncelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama*, 7(1), 1-15.
- Grant, N., (2008). On the Usage of Social Networking Software Technologies in Distance Learning Education. In K. McFerrin et al. (Eds.), *Proceedings of Society for Information Technology and Teacher Education. International Conference*. Chesapeake, VA: AACE.
- Gross, J. & Leslie, L. (2008). Twenty-three steps to learning web 2.0 technologies in an academic library. *The Electronic Library*, 26(6), 790-802.
- Gülbahar, Y., Kalelioğlu, F., & Madran, R. O. (2010). Sosyal ağların eğitim amaçlı kullanımı. XV. Türkiye'de İnternet Konferansı, İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi. [Çevrim içi: inet-tr.org.tr/inetconf15/kitap/Y_Gulbahar_inet10.doc] (Erişim Tarihi: 06.06.2017).
- Haugland, S. (2000). *Computers and young children*. [Çevrim içi: <https://www.ericdigests.org/2000-4/young.htm>] ERIC Document Reproduction Service No. ED346082] (Erişim Tarihi: 03.12.2017).
- Haugland, S. W. (1992). The effect of computer software on preschool children's developmental gains. *Journal of Computing in Childhood Education*, 3(1), 15-30.
- Haugland, S.W. (1999). What role should technology be playing in young children's learning? Part 1. *Young Children*, 54(6), 26-31.
- Hohmann, M. & Weikart, D. P. (2000). *Küçük çocukların eğitimi: Okul öncesi ve çocuk bakım programları için etkin öğrenme uygulamaları*. Sibel Saltiel Kohem ve Ülfet Ögüt (Çev.). İstanbul: Hisar Eğitim Vakfı.
- Hung, H.T. & Yuen, S.C. (2010). Educational use of social networking technology. *Higher Education*, 15(6), 703-714.

- Işkoğlu Erdoğan, N. (2015). Okul öncesi dönemde sınıfta teknoloji kullanımı: okul öncesi eğitimi ve teknoloji. P. Bayhan (Edt.), *Her Yönüyle Okul Öncesi Eğitim Okul Öncesi Eğitimde Teknolojinin Rolü* (ss. 33-47). Ankara: Hedef Yayıncılık.
- İşman, A & Albayrak, E. (2014). Sosyal ağlardan facebook'un eğitime yönelik etkiliği. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 129-138.
- Jones, N., Blackey, H., Fitzgibbon, K. & Chew, E. (2010). Get out of myspace!. *Computers and Education*, 54(3), 776-782.
- Kandır, A., & Orçan, M. (2010). *Okul öncesi dönemde matematik eğitimi*. İstanbul: Morpa Yayıncılık.
- Kekeç Morkoç, D. & Erdönmez, C. (2015). Web 2.0 uygulamalarının eğitim süreçlerine etkisi: Çanakkale Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Örneği. *Yüksek Öğretim ve Bilim Dergisi*, 5(3), 335-346.
- Keleş, E. & Demirel, P. (2011). *Bir sosyal ağ olarak facebook'un formal eğitimde kullanımı*. 5th International Computer & Instructional Technologies Symposium 22-24 September 2011 sunulan bildiri. Firat University, Elazığ. [Çevrim içi: <http://web.firat.edu.tr/icits2011/papers/27807.pdf>] (Erişim Tarihi: 10.03.2018).
- Kert, S.B. (2011). Online social network sites for k-12 students: Socialization or loneliness. *International Journal of Social Sciences and Education*, 1(4), 326-339.
- Kirschner, P.A. & Karpinski, A.C. (2010). Facebook® and academic performance. *Computers in Human Behavior*, 26(6), 1237-1245.
- Kucirkova, N. (2014). iPads in early education: separating assumptions and evidence. *Frontiers in Psychology*, 5, 715.
- Labbo, D.L. & Reinking, D. (2003). Computers and early literacy education. In: Hall, N., Larson, J. and Marsh, J. (Eds.). *Handbook of Early Childhood Literacy* (pp.338-354). London: SAGE.
- Li, X., Atkins, M., & Stanton, B. (2006). Effects of home and school computer use on school readiness and cognitive development among Head Start children: A randomized controlled pilot trial. *Merrill-Palmer Quarterly*, 52, 239-263.
- Manovich, L. (2001). *The Language of New Media*. Cambridge: MIT Press
- Marshall, SJ. Biddle, SJ, Gorely, T. Cameron, N., & Murdey, I. (2004). Relationships between media use, body fatness and physical activity in children and youth: a meta-analysis. *International Journal of Obesity and Related Metabolic Disorders*, 28 (10), 1238-1246.
- Mcbride, D. L. (2011). Risks and benefits of social media for children and adolescents. *Journal of Pediatric Nursing*, 26, 498-499.
- McLoughlin, C., & Lee, M. J. W. (2007). *Social Software and participatory learning: Pedagogical choices with technology affordances in the web 2.0 era*. In Proceedings of ASCILITE - Australian Society for Computers in Learning in Tertiary Education Annual Conference 2007 (pp. 664-675). Australasian Society for Computers in Learning in Tertiary Education. [Çevrim içi: <https://www.learntechlib.org/p/46128/>] (Erişim tarihi: 15.03. 2018).
- Menteşe, M. (2013). *Sosyal medya eğitim ve araçlarının eğitimde kullanımına ilişkin okul yöneticilerinin ve öğretmenlerin görüşleri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Miller, E. (2005). Fighting technology for toddlers. *Education Digest: Essential Readings Condensed for Quick Review*, 71(3), 55-58.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2013a). *Okul öncesi eğitim programı*. Ankara 2013.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2013b). *Okul öncesi eğitim programı ile bütünleştirilmiş aile destek eğitim rehberi -OBADER*. Ankara 2013.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) *Okullarda Sosyal Medyanın Kullanılması*. 07.03.2017 tarihli 14-168703-10.06.02-E. 2975829 sayılı genelge.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) Öğretmen Yetiştirme ve Eğitimi Genel Müdürlüğü (2017). *Öğretmenlik mesleği genel yeterlilikleri*. [Çevrim-içi http://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2017_12/11115355_YYRETMENLYK_MESLEYY_GENEL_YETERLILIKLERI.pdf] (Erişim Tarihi: 14 Mayıs 2017).
- Mitchell, L. M. (2007). Using Technology in Reggio Emilia-Inspired Programs. *Theory Into Practice*, 46(1), 32-39.

- National Association for The Education of Young Children (NAEYC) (2010). 2010 NAEYC Standards for Initial & Advanced Early Childhood Professional Preparation Programs [Çevrim-içi <https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs/our-work/higher-ed/NAEYC-Professional-Preparation-Standards.pdf>] (Erişim Tarihi: 12 Haziran 2017).
- National Association for The Education of Young Children (NAEYC) and Fred Rogers Center for Early Learning and Children's Media (2012b). *Technology and interactive media as tools in early childhood programs serving children from birth through age 8: A joint position statement.* [Çevrim içi: https://www.naeyc.org/sites/default/files/globally-shared/downloads/PDFs/resources/topics/PS_technology_WEB.pdf] (Erişim Tarihi: 2.12.2017).
- O'Keefe, G.S. & Clarke-Pearson, K. (2011). Clinical Report-The Impact of Social Media on Children, Adolescents, and Families. *Pediatrics*, 127, 800-804.
- O'Reilly T. (2007). What is web 2.0: design patterns and business models for the next generation of software. *Communications & Strategies*, 65(Jan), 17-37.
- Özdiñç, T. (2014). *Okul öncesi eğitimde aile katılımında sosyal medya kullanımı: bir durum çalışması.* Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.
- Özmen, B., (2012). *Sosyal ağ destekli uzaktan eğitim uygulamalarının öğrenci başarısı ve görüşlerine etkisi.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Fırat Üniversitesi, Elazığ.
- Öztürk, M.F. & Talas, M. (2015). Sosyal medya ve eğitim etkileşimi. *Journal of World of Turks*,7(1), 101-120.
- Papert, S. (1998). Technology in schools: To support the system or render it obsolete? Milken Exchange on education technology. [Çevrim içi: www.mff.org/edtech/article.taf?function=detail&Content_uid1=106] (Erişim tarihi: 17.11.2017).
- Penuel, W. R., Pasnik, S., Bates, L., Townsend, E., Gallagher, L. P., Llorente, C., & Hupert, N. (2009). Preschool teachers can use a media-rich curriculum to prepare low-income children for school success: Results of a randomized controlled trial. *Newton, MA: Education Development Center and SRI.*
- Prensky, M. (2001). Digital natives, digital immigrants part 2: Do they really think differently? *On the Horizon* 9(6), 1-6.
- Prensky, M. (2005). Listen to the natives. *Educational Leadership: Learning in the Digital Age* 63 (4), 8-13.
- Radesky, J. S., Schumacher, J., & Zuckerman, B. (2015). Mobile and interactive media use by young children: the good, the bad, and the unknown. *Pediatrics*, 135(1), 1-3.
- Rampai, N. (2013). The development model of knowledge management via social media to enhance graduated student's self- directed learning skills. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 103, 1006-1010.
- Richardson, W., & Mancabelli, R. (2011). *Personal learning networks: Using the power of connections to transform education.* Bloomington: Solution Tree Press.
- Roberts, J. A., & David, M. E. (2016). My life has become a major distraction from my cell phone: Partner phubbing and relationship satisfaction among romantic partners. *Computers in Human Behavior*, 54, 134-141.
- Roseberry, S., Hirsh-Pasek, K., & Golinkoff, R. M. (2014). Skype me! Socially contingent interactions help toddlers learn language. *Child Development*, 85(3), 956-970.
- Rouis, S., Limayem, M. & Salehi-sangari, E. (2011). Impact of facebook usage on students' academic achievement: roles of self regulation and trust. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*, 9(3), 961-994.
- Sarsar, F., Başbay, M., & Başbay, A. (2015). Öğrenme öğretme sürecinde sosyal medya kullanımı. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11(2), 418-431.
- Schery, T. K., & O'Connor, L. C. (1992). The Effectiveness of School-Based Computer Language Intervention with Severely Handicapped Children. *Language, Speech, and Hearing Services in Schools* 23, 43-47.
- Selwyn, N. (2007). *Web 2.0 Applications As Alternative Environments For Informal Learning-A Critical Review.* Paper Presented At The OECD-KERIS Expert Meeting. Alternative Learning Environments In Practice: Using ICT To Change Impact And Outcomes. [Çevrim içi: <http://www.oecd.org/education/ceri/39458556.pdf>] (Erişim Tarihi: 30.03.2018).

- Stansbury, M. (2011). Ten ways schools are using social media effectively. eSchool News. [Çevrim içi: <http://www.eschoolnews.com/2011/10/21/ten-ways-schools-are-using-social-media-effectively/3/>], (Erişim Tarihi: 14.11.2017).
- Strasburger, V. C., Jordan, A. B., & Donnerstein, E. (2010). Health effects of media on children and adolescents. *Pediatrics*, 125(4), 756-767.
- Subrahmanyam, K., Kraut, R. E., Greenfield, P. M. & Gross, E. F. (2000). The Impact of Home Computer Use on Children's Activities and Development. *The Future of Children*, 10,(2), Children and Computer Technology (Autumn - Winter, 2000), 123-144.
- Swindle, T. M., Ward, W. L., & Whiteside-Mansell, L. (2018). Facebook: The use of social media to engage parents in a preschool obesity prevention curriculum. *Journal of Nutrition Education and Behavior*, 50, 4-10.
- Şişman Eren, E. (2014). Sosyal medya kullanım amaçları ölçeğinin geliştirilmesi ve bazı kişisel değişkenlere göre incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(4), 230-243.
- Villani, S. (2001). Impact of media on children and adolescents: A year review of the search. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, 40(4), 392-401.
- Wilds, M. (2001). It's about time: Computers as assistive technology for infants and toddlers with disabilities. *Zero to Three*, 22 (2), 37-41.
- Wortham, C.S. (2006). *Early childhood curriculum, developmental bases for learning and teaching*. (Fourth edition). New Jersey: Pearson/ Merrill/Prentice Hall.
- Yanpar Yelken, T. (2015). Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı (15. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yelland, N. (2005). The future is now: A review of the literature on the use of computers in early childhood education (1994-2004). *AACE Journal*,13(3), 201-232.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2016). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (10. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, C., & Correia A. P. (2015). Exploring the dimensions of nomophobia: Development and validation of a self-reported questionnaire. *Computers in Human Behavior*, 49, 130-137.

Bu makale Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) lisansı ile lisanslanmıştır. Makalenin okuma, indirme, kopyalama, dağıtma ve yazdırma hakları herkes için kalıcı olarak serbest bırakılmıştır.

This article licensed under Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license and permanently free for everyone to read, download, copy, distribute and print.